

işçi dayanışması

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Temmuz 2020 • No: 148

Haklarımıza Saldırıları Püskürtmek Olanaksız Değil!

İşçiler salgına karşı önlem alınmasını, sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesini, ücretli izin verilmesini beklerken, hemen tüm ülkelerde tüm kaynaklar sınırsızca sermaye sınıfına aktarıldı. İşçiler en kötü koşullarda çalışmaya ve yaşamaya devam etti, ediyor. "Sağlığımız için" sokağa çıkma yasakları uygulandı, ama işçiler çalışmaya devam etti. Bugün yine "sağlığımız için", "yeni normal"e alışmamız isteniyor. "Yeni normal" adı altında işsizlik, düşük ücretler, esnek ve güvencesiz çalışma normalleştiriliyor.

Kriz dünya ekonomisini sarsarken ve fatura işçi sınıfına kesilirken, siyasi iktidar "krizi fırsata dönüştürmek, Türkiye'yi küresel düzeyde bir üretim üssü haline getirmek" istediğinden bahsediyor. Süslü sözleri bir kenara bırakırsak, "krizi fırsata dönüştürmek" için siyasi iktidarın hangi yol ve yöntemleri kullandığı sır değil. 2018 sonbaharında Türkiye ekonomik krizle sarsılırken ve emekçilerin yaşamı iyiden iyiye zorlaşırken siyasi iktidarın en tepesi sermaye sınıfına şöyle sesleniyordu: "Her kriz beraberinde birçok fırsatı da getirir. Özel sektörümüzün bu krizi fırsata çevirecek maharete sahip olduğuna inanıyorum." Tabii iktidar öyle kuru kuru güvenmekle yetinmiyordu. Krizi fırsata çevirebilmesi için patronlar sınıfına hizmette kusur etmiyordu. Sermaye lehine yasal düzenlemeleri hızla hayata geçiriyor, hazine, bakanlık bütçelerinden, kamu bankalarından, işsizlik fonundan bol miktarda kaynak, ucuz kredi, teşvik sağlıyordu. Sermaye sınıfının krizden çıkmak için yol haritası daima aynıdır: Faturayı işçi ve emekçilere kesmek! O günlerde patates-soğanın bile yoksul sofraları için lüks haline gelmesi boşuna değil.

Ekonomik krizin örtüsü haline getirilen koronavirüs salgını günlerinde yaşadıklarımız da, krizin faturasının kime kesildiğini göstermiyor mu zaten? İşçiler salgına karşı önlem alınmasını, sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesini, ücretli izin verilmesini beklerken, hemen tüm ülkelerde tüm kaynaklar sınırsızca sermaye sınıfına aktarıldı. İşçiler en

kötü koşullarda çalışmaya ve yaşamaya devam etti, ediyor. “Sağlığımız için” sokağa çıkma yasakları uygulandı, ama işçiler çalışmaya devam etti. Bugün yine “sağlığımız için”, “yeni normal”e alışmamız isteniyor. “Yeni normal” adı altında işsizlik, düşük ücretler, esnek ve güvencesiz çalışma normalleştiriliyor. Gayet sıradan konularmış gibi yılsonuna kadar tüm dünyada yüz milyonlarca insanın işini kaybedeceği, on binlerce insanın açlıktan öleceği açıklamaları, haberleri yapıyor. Amerika’dan, Lübnan’dan, Hindistan’dan, Kolombiya’dan, Nairobi’den “açız” çöğlükleri yükseliyor ama bu çöğlükler şirketlerin, bankaların ihtiyaçları yanında önemli görülüyor. Bu sömürü düzeninde; yangında, fırtınada, selde, krizde ilk kurtarılacaklar insanlar değil şirketlerdir.

Çünkü sermaye düzeninin fitratı budur. Sermaye sınıfı nalıncı keseri gibidir. Patronlar, işler iyi giderken kârlarını daha çok büyütme için her yola başvururlar, işçileri dizginsizce sömürürler. Kriz dönemi gelir, işçilere “aynı gemideyiz, fedakârlık edin” derler, kendi yarattıkları krizden kurtulmak için işçileri daha da dizginsizce sömürmeye çalışırlar. Yani işler iyi giderken de krizde de aynı şeyi yaparlar. Tek amaçları kârlarını yükseltmektir. Kârlarının düşmemesi, sermayelerinin azalmaması, lüks ve şatafatlı yaşamları için tüm yükü işçilerin sırtına yıkarlar.

Krizi fırsata çevirmekten bahseden Türkiyeli egemenler yalanın âlâsını söylüyor. Kıdem tazminatını bir fona devrederek gasp etmek isterken, “bir gün bile çalışan kıdem tazminatı alacak” diyorlar. Kuzu kılığına girmiş kurt misali; kıdem tazminatını sermayenin midesine indirirken gözleri boyamak için, hazırlanan yasaya “tamamlayıcı emeklilik sistemi” ismini veriyorlar. Emeklilik hakkımızı gasp etmek isterken daha yüksek emekli aylığı alacağımızı iddia ediyorlar. İş güvencesini, düzenli ve kadrolu çalışmayı, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerini, kısacası sırtlarında yük olarak gördükleri her şeyi ortadan kaldırmak isterken istihdamı büyüteceklerini ileri sürüyorlar. Kıdem tazminatı fonuna göz diken ve durup durup konuyu gündeme getiren kendileri değilmiş gibi pozlar kesiyor; işçiler, sendikalar saldırıya tepki gösterince bunun yersiz olduğunu söylemeye cüret ediyorlar. Kafa karıştırmak, hedef şaşırtmak için kâh Libya’daki ve Suriye’deki savaşı, kâh Ayasofya’yı, kâh yerli otomobili propaganda malzemesi olarak kullanmaktan geri durmuyorlar. %5 oranında küçülmesi beklenen ekonominin toparlanacağını ve hatta orta vadede şahlanacağını ileri sürmekten imtina etmiyorlar. İşsizlik oranları rekor kırarken davul zurnayla işsizliğin azaldığını ilan etmekten çekinmiyorlar.

Şu nalıncı keserinin nasıl çalıştığına bakın! Mart ayında sözde koronavirüsle mücadele kapsamında 100 milyar liralık bir önlem paketi açıklandı ama bu paketin 98 milyar lirası doğrudan kodamanlara aktarıldı. İşçi ve emekçilerin payına ise kolonya düştü. İşçiler hastalık

korukusuyla ücretli izin talep ederken, mesaili çalıştırılıyor, ücretsiz izinlere çıkarılıyor, işten atılıyor. Alınan tedbirler kapsamında hayata geçirilen kısa çalışma düzenlemesiyle eli rahatlayan patronlar bugüne kadar 3 milyonu aşkın işçi için kısa çalışma ödeneğine başvurdu. Bu işçilerin ücretleri patronun cebinden değil iyice suyunu çeken İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanıyor. SGK primleri ödenmediği için emeklilikleri ileri tarihlere kayıyor.

İşçilik maliyetlerini kısa çalışma ödeneğinin de altına düşürmek, işsizlik oranlarını gizlemek, emekçileri aldatmak için iktidar işçi çıkarmayı yasakladığını duyurdu. Tam bir Ali Cengiz oyunu olan bu “yasak”la birlikte patronlara işçileri tek taraflı olarak ücretsiz izne çıkarma hakkı verildi. İzne çıkarılan işçilere yine İşsizlik Sigortası Fonundan ayda 1077 lira ödenmesi kararlaştırıldı. Ücretsiz izne çıkarılan 1,7 milyon işçi işsizliğe, sefalet mahkûm edildi. Ama ne gam! Onlar işsizlik istatistiklerinde yoklar!

“Yasaklara” rağmen korona zamanında yaklaşık 1 buçuk milyon işçinin işini kaybettiği tahmin ediliyor. Geçen seneden bu yana çalışabilir nüfus 1 buçuk milyon arttı, istihdam edilenlerin sayısında ise 2,5 milyondan fazla azalma oldu. Bu koşullarda milyonlarca insan iş bulmaktan ümidini kestiği için iş aramaz oldu. Lakin siyasi iktidarın ve TÜİK’in önümüze koyduğu istatistikler işsizliğin azaldığını söylüyor! Doğrusu bu matematik bizim öğrendiğimiz matematiğe hiç benzemiyor! Çünkü hesap başka! Hesap rakamlara takla attırıp pembe tablolar çizmek, işçi ve emekçileri aldatmak, öfkelerinin açığa çıkmasını engellemek ve dizginsiz sömürüye devam etmek! Mesela koronavirüs salgını gerekçesiyle iktidar Meclisten “mini” paketler geçiriyor. Sözde işten çıkarma yasağını, kısa çalışma ödeneği uygulamasını uzatıyor. Az tehlikeli küçük işyerlerinde iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirme yükümlülüğünü üç buçuk yıllığına ertelıyor. Yani işçilerin derdine derman olacak tek bir düzenleme yapmazken sermayeye nice kolaylıklar sağlamaya devam ediyor.

Ama şunu unutmayalım: Mutlaka oluşturulacağı söylenen kıdem tazminatı fonu, BES’in devamı olan tamamlayıcı emeklilik sistemi ve 25 yaş altı-50 yaş üstü çalışanların belirli süreli sözleşmelerle çalıştırılabilmesi ile ilgili düzenlemeler bu mini paketlerde yerini alamadı. Eylül ayına ertelendi. Bu ertelemenin arkasında işçilerin ve sendikaların gösterdiği tepki var, iktidarın bu tepkinin büyümesinden duyduğu korku var. Demek ki bugün ertelenen maddeleri bir daha gündeme almalarını engellemek, maruz kaldığımız saldırıları püskürtüp haklarımızı geri almak, krizin faturasını ödemeyi reddetmek ellerimizde. Önemli olan birlikte tepki göstermek, meydanlarda haykırdığımız “krizin faturası patronlara!” sloganını hayata geçirmek için örgütlenmek! İşte kıdem tazminatının ve siyasi iktidarın işçilere dönük tüm saldırılarının kaderini bu mücadele belirleyecek! ■

Bugün ertelenen maddeleri bir daha gündeme almalarını engellemek, maruz kaldığımız saldırıları püskürtüp haklarımızı geri almak, krizin faturasını ödemeyi reddetmek ellerimizde.

Sermaye Sınıfı ve AKP İktidarı Pusuda: Hedef Kıdem Tazminatını Gasp Etmek

Kıdem tazminatının gasp edilmesi patronlar sınıfının 45 yıllık hayalidir. AKP, iktidara geldiği günden beri sermaye sınıfının bu hayalini hayata geçirmeye çalışıyor. Şimdiye kadar, her seferinde sendikaların ve işçilerin tepkisiyle karşılaşmış geri adım attı. Ama pusuda beklemeye ve fırsat kollamaya devam ediyor. Nitekim bu defa da koronavirüsün yarattığı sisli ortamdan yararlanarak tekrar harekete geçti. Milyonlarca işçi ücretsiz izine gönderilip milyonlarcası işsizlikle boğuşurken, AKP iktidarı kıdem tazminatı fonunu bu kez de Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi (TES) ile birlikte gündeme getirdi. Elbette yine müjde olarak sundu. Bu müjde paketinde 25 yaş altı genç işçilerin ve 50 yaş üzerindeki işçilerin esnek çalışma sistemiyle kıdem ve ihbar tazminatından yoksun kalması, çalışma ve yaşam koşullarının daha da kötüleşmesi var. İktidar tekrar saldırıya geçerken, sendikaların ve işçilerin tepkisi de gecikmedi. Sendikalar birçok yerde basın açıklamaları gerçekleştirirken, çok sayıda fabrikada ise işçiler eylemlerle tepkilerini dile getirdiler.

DİSK örgütlü olduğu tüm işyerlerinde eylem gerçekleştirdi

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK), 29 Haziranda, örgütlü olduğu tüm işyerlerinde kıdem tazminatının gaspına karşı açıklamalar gerçekleştirdi. DİSK'in özellikle İzmir'deki basın açıklaması kitlesel geçerken, Türkiye'nin en önemli sanayi havzası olan Gebze'de metal işçileri oldukça kararlıydı. "Kıdeme Dokunan Eller Kırılсын", "Kıdem Hakkımız Gasp Edilemez" sloganlarının atıldığı eylemlere "Dokunma Kıdeme Gideriz Greve!" sloganı ağırlığını bastı.

İzmir'deki basın açıklamasına DİSK, KESK, Türk-İş ve mücadeleden yana kurumlar katıldı. Yapılan basın açıklamasında "Fon, kıdem tazminatımıza, birikmiş emeğimi-

ze ve geleceğimize el koymak demektir. Kıdem tazminatı ile ilgili konuşulacak tek şey, mevcut sistemin güçlendirilmesi, kuvvetlendirilmesi, bir gün bile çalışsa tüm işçilerin istifa hali dâhil kıdem tazminatı alacağı bir düzenlemenin yapılması ve işverenlerin, işçilere kıdem tazminatını vermediğinde devletin kanun hâkimiyetini sağlamasıdır" denildi.

Türk-İş birçok kentte basın açıklamaları gerçekleştirdi

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (Türk-İş) de 29 Haziranda kıdem tazminatının fona devredilmek istenmesine tepki göstermek amacıyla birçok kentte eş zamanlı basın açıklamaları düzenledi. Ağırlıklı olarak işyeri temsilcileri ve sendika yöneticilerinin katıldığı basın açıklamalarının, Türk-İş'in eylem planının ilk adımı olduğu belirtildi. "Kıdem Tazminatına Dokunma" pankartlarının açıldığı eylemlerde de Türk-İş üyesi işçilerin haykırdığı sloganlardan öne çıkanı "Dokunma Kıdeme, Gideriz Greve!" oldu.

Gebze Sendikalar Birliği: Kıdem Tazminatımızı Gasp Ettirmeyeceğiz!

16 Temmuzda Gebze Sendikalar Birliği çatısı altında Petrol-İş, Birleşik Metal-İş, Eğitim-Sen ve Nakliyat-İş üye ve yöneticilerinin katılımıyla Gebze Kent Meydanında basın açıklaması gerçekleştirildi. EYT Derneği Gebze şubesi üyesi işçilerin de destek verdiği eylemde, Kölelik Bürolarına Hayır", "Kıdem Tazminatı Kazanılmış Hakkımızdır, Dokundurtmayacağız" dövizleri taşındı. Kurumlar adına yapılan ortak basın açıklamasında siyasi iktidarın işçilerin kıdem tazminatını gasp etmek için oynadığı oyunlara tepki gösterildi. ■

İşçilerden Mesajlar: Kıdem Tazminatı

Biz metal sektöründe çalışan genç işçileriz. Geçmiş işçi kuşaklarının mücadele geleneğini bizlere taşıyan ÜİD-DER sayesinde her türden hak gaspına karşı mücadele etme olanağını bulduk. İçinden geçtiğimiz bu zorlu koşullarda bile! Sınıfımıza dönük bu saldırılara, kıdem fonu planlarına dün olduğu gibi bugün de karşı duracağız. Bizler mirasyediler değiliz. Bizlere bırakılan hakların kıymetini biliyoruz ve onları patronlar sınıfına kaptırmamak için bulunduğumuz her yerde elimizden geleni yapacağız.

■ İstanbul/Tuzla'dan bir grup metal işçisi

Kardeşlerim, bu vahşi kapitalist sömürü düzeninde sermaye sınıfının ve siyasi iktidarların her fırsatta biz işçilerin haklarına saldırdığını yaşanan acı deneyimlerle gördük. Geçmişte işçi sınıfının mücadelesinin önünü kesmek için yapılanları, darbeleri gördük. Türü oyunlarla nice içi boşaltılmış fonlar gördük. 1980 askeri darbesinden sonra sermayenin ağzının suyunu akıtan kıdem tazminatımızın ortadan kaldırılmasına yönelik saldırıları biliyoruz. Dünden bugüne işbaşına gelen her hükümetin, sermayenin yardımına koştuğunu, anamızın ak sütü gibi helâl olan kıdem tazminatımıza göz koyduğunu, onu ortadan kaldırmak istediğini biliyoruz, gerçeğin farkındayız. Son süreçte yaşananlar artık sabrımızı taşırdı. Hayallerimizi, çocuklarımıza bırakacağımız emaneti, iş güvencemiz olan kıdem tazminatına göz koyarak almak istiyorlar. Ama şunu asla unutmasınlar; nice şanlı destanlar yazan işçi sınıfı bu sırtındaki asallıkları atmasını bilir. Çünkü biz yüzde doksan dokuzuz, asallıklardan çoğuz!

■ Kocaeli'den bir metal işçisi

Patronların gözü yine cebimizde... Krizin yükünü sırtımıza yıkmak istiyorlar. İşçileri zerre kadar düşünmüyorlar. Patronların çıkarları için yapılmak istenen kıdem tazminatı düzenlemesine karşı duralım. İşçiler ancak birlik olurlarsa bu saldırıyı engelleyebilirler.

■ Adana Organize Sanayi İşçileri

Hükümet her fırsatta işçilerin kazanmış olduğu hakları patronlara kıyak olsun diye elimizden alıyor. Şimdi gözlerini yine kıdem tazminatımıza diktiler. Yine diyoruz çünkü bu hakkımızı 45 yıldır hiç etmemek istiyorlar. 2011'de ÜİD-DER kıdem tazminatının gaspına karşı bir imza kampanyası başlatmış ve on binlerce işçiye ulaşmıştı. İşçileri uyanık olmaya, örgütlenip mücadele etmeye çağırıştık. Nihayetinde sendikaların da çabaları eklenince o zamanki saldırı boşa düştü. Zaman yine mücadeleyi büyütme zamanı. Kıdem tazminatımıza sahip çıkalım.

■ İstanbul/Beylikdüzü'nden bir grup kadın işçi

Eğer kıdem tazminatı olmazsa işçiler patronlar tarafından daha çok saldırılara maruz kalır. Sesini çıkaran işten kovulur. Ayrıca biliyoruz ki bu işin sonu yok. Kıdem tazminatı, emeklilik, sigorta vb. derken her geçen gün dımdızlak ortada bırakılıyor. Arkadaşlar eminiz ki eğer bugünün işçileri olarak bizler kıdem tazminatı hakkımızı patronlara yedirirsek, ileride öz evlatlarımız bile bize sövecekler. Çocuklarımızın sırtına güvencesiz bir hayat bırakmamak adına sonuna kadar direnmeli ve kıdem tazminatı hakkımızı yedirmemeliyiz. İşçinin emeğinden çalanların kursağında bırakmalıyız.

■ İstanbul'dan bir grup belediye işçisi

Geleceğimizdir, Dokundurmayız!

Kıdem tazminatı biz işçiler için iş güvenesi demektir. Hele ki biz kadın işçiler için çok daha önemli ve sahip çıkılması gereken bir haktır. Kriz dönemlerinde patronlar tarafından ilk işten çıkarılan, ekmeğinden edilen biz kadın işçiler oluyoruz. Bu geçmişte de böyleydi, bugün yaşanan krizde de böyle. Bu nedenle kıdem tazminatı hakkımız gasp edildiğinde biliyoruz ki patronların bizi işten atabilmesi için elleri çok daha rahat olacak. Önce biz kadınları daha sonra da ailemizdeki, etrafımızdaki erkek işçi kardeşlerimizi patronlar daha kolay işten atabilecekler. Bu nedenle biz kadın işçiler, kıdem tazminatımızın gasp edilmemesi için elimizden geleni yapmalıyız. Kıdem tazminatı bizim kazanılmış hakkımızdır, gasp ettirmeyiz!

■ İstanbul/Pendik'ten bir grup kadın ilaç işçisi

Bizler çeşitli fabrikalarda çalışan kadın-erkek metal işçileriyiz. Hükümet kıdem tazminatımızı fona devretmek için fırsat kolluyor. Sınıf bilinçli işçiler olarak mücadelede kazanılan hakların ne kadar kıymetli olduğunu çok iyi biliyoruz. Kıdem tazminatı geçmişte işçilerin mücadele edip kazandığı ve gelecek kuşaklara miras bıraktığı bir haktır. Öyle kolayına elimizden alınmasına izin veremeyiz. Bu hak aynı zamanda alın terimiz ve iş güvencemizdir. Patronlara yem etmeyelim!

■ İstanbul/Esenyurt ve Kıracı'tan bir grup metal işçisi

Genç işçiler olarak kıdem tazminatının fona devredilmesine karşıyız. Kıdem tazminatı fona devredilirse iş güvencemiz tamamen ortadan kalkacak. İşyerlerinde her türlü ağır çalışma koşullarına boyun eğmek zorunda kalmamızı istiyorlar. İşsizlik kırbağıyla bizleri sürekli korkutacaklar. Biz gençlerin en büyük sorunu işsizliktir. Türkiye'de her üç gençten birisi işsiz. Çalışanların çoğu ise esnek ve güvencesiz koşullarda çalışıyor. Yıllarca özel istihdam büroları ve taşeronluk sistemi ile çalışma koşullarını alabildiğine esnettiler ve birçok hakkımızı gasp ettiler. Kıdem tazminatının fona aktarılması bu sorunlarımızı daha da büyütecek.

■ Ankara'dan genç işçiler

İşçilerin hiçbir söz hakkının olmadığı fonların, patronlara verilen ballı teşvikler için kaynak yaratmada kullanıldığını işsizlik sigortası fonunda gördük. Kıdem tazminatımızın fona devredilmesinin işçi sınıfına nasıl zarar vereceğini göstermek için bu örnek bile yeterlidir. Bu yüzden tüm işçiler kıdem tazminatımıza göz diken anlayışa karşı tavizsiz bir mücadele içinde olmalıdır. Haklarımıza karşı saldırılara örgütlü mücadelemizle cevap verelim!

■ Mersin'den liman işçileri

Kıdem demek emek demektir. Kıdem tazminatı bizim, çocuklarımızın geleceğidir. İşçi sınıfının dokunulmazlığıdır. Ortaya atılan değişiklikler kesinlikle işçinin yararına değildir. Hedefleri sermaye düzeninin çıkarları için kıdem tazminatını kaldırıp işçileri biraz daha güvencesiz bırakmaktır. Bizler bir grup kargo-taşıma işçisi olarak tüm işçilere sesleniyoruz. Bu işin ayrısı gayrısı yok! İşçi sınıfının direne direne kazandığı bir hak olan kıdem tazminatı hakkımızı savunalım, emeğimize sahip çıkalım.

■ İstanbul/Sefaköy'den bir grup taşıma işçisi

Kârınız da Düzeniniz de Yerin Dibine Batsın!

■ İstanbul'dan bir iş güvenliği uzmanı

İş güvenliği uzmanı olarak çalıştığım fabrikalardan birinde geçtiğimiz günlerde bir iş kazası yaşandı. Makinede çalışan işçinin eli makineye sıkışmıştı. Eli ancak makine parçaları kesilerek çıkartılabildi. Bu işlem sırasında fabrikada itfaiye, polis ve ambulans ekipleri vardı. Makine parçaları kesilirken işçinin çığlıkları tüm fabrikayı sarıyordu. Fabrikadaki diğer işçiler, makinede sıkışan işçi arkadaşlarının çığlıklarını duydukları anda üzgün bir şekilde kurtulmasını beklemeye başladılar. Bunu gören yöneticiler hemen işçilerin yanına giderek makinelelerinin başlarına geçip üretime devam etmelerini söylediler. İşçilerden birkaçı “bu durumda nasıl çalışalım?” diye itiraz ederek makine başına geçmeyi reddetti.

Olaylar bununla da sınırlı kalmadı. Makineden kurtarılan işçi ambulansa alındı. Ambulans daha fabrika sahasından çıkmadan işveren vekilleri polislerin yanına giderek “**makine ile işiniz var mı? Bizim üretime bir an önce başlamamız gerekiyor, süreci hızlandırabilir misiniz?**” diye sordular. Makineden kurtarılan işçi ambulansda bekliyor, daha akıbeti belli değil ama patron ve yandaşları işçiyi düşünmek yerine üretimin aksamaması gerektiğini konuşuyorlardı. Her şeyin kâra dayalı olduğu bir düzende patronlar insanlıktan çıkmış gibi hareket ediyorlar. Orada işçi ölmüş, kolu kopmuş patronların umurunda bile değil. Fabrikadaki işçiler örgütsüz olduğu için seslerini bile çıkaramadılar. Birkaç kişinin psikolojik durumu kötü görünüyordu, ustabaşlarını çağırıp “bu işçileri makinelere vermeyin ve dinlensinler” diye söyledim. Birkaç kişi dışındakilerin hepsi üretime kaldıkları yerden devam ettiler.

Makinelerde bulunan sensörler veya makine koruyucuları zaman kaybı yarattığı için çoğu kez devre dışı bırakılıyor. İşçi arkadaşlarımız örgütsüz ve bilinçsiz oldukları için zaman zaman onlar da bu tür güvenlik önlemlerini devre dışı bırakıyorlar, çünkü üretim için istenen sayıyı koruyucularla birlikte çalışarak yetiştiremiyorlar. Oysaki bu sensörler veya makine koruyucuları makine başında çalışan işçileri koruyor. Biz iş güvenliği uzmanları tüm makineleri el sıkışması benzeri durumlara karşı önlemler alınmış mı diye sürekli kontrol ediyoruz. Maalesef çok az yerde güvenlik sensörleri aktif durumda oluyor. Çoğu fabrikada makinede ne bir sensör ne de bir koruyucu var. Ne kadar müdahale etsek de koruyucuları taktıramıyoruz.

Kimi zaman Çalışma Bakanlığından iş müfettişleri fabrikalara denetime geliyorlar. İlk denetim yapıldığında eksiklikler patronlara yazılı olarak bildiriliyor, hiçbir ceza kesilmiyor. İleri bir tarihe kadar müsaade veriliyor. Müfettişler söyledikleri tarihte işyerine geldiklerinde tüm makinelerde koruyucular takılmış, işçiler kişisel koruyucu malzemeleri eksiksiz vaziyette çalışır şekilde görüyorlar. Oysaki bu önlemler sadece o günkü denetimi atlatmak için alınıyor. O gün müfettişler fabrikadan ayrıldıktan sonra eski düzene devam ediliyor. Bu durumu gelen müfettişler de çok iyi biliyorlar. Tüm fabrikalarda iş güvenliği prosedürleri benzer bir şekilde işliyor.

İçinde yaşadığımız sistemde her şeye kâr gözü ile bakılıyor. Kapitalizm gölgesini satamadığı ağacı keser diye boşa söylenmemiş. Kapitalizm altında işçiler, örgütlü olmadığı müddetçe hiçbir değer görmüyorlar. İşçiler örgütlü olup bir arada hareket ettiklerinde istediklerini elde edebiliyorlar. İş kazalarını durdurmak, insanca muamele görmek için örgütlenmekten başka çaremiz bulunmamaktadır. ■

Mümkünse Bizi Düşünmesinler

■ Beylikdüzü'nden bir kadın işçi

İktidar yine kıdem tazminatına göz dikmiş durumda ve her fırsatta kıdem tazminatını fona devretmek, patronların yüzünü güldürmek istiyor. Biz işçiler ise fona devredilmesini istemiyoruz. Çalıştığım fabrikada işçi arkadaşlar şöyle söylüyor: “Kıdem tazminatımıza dokunmasınlar, varımız yoğumuz bir kıdem tazminatımız kaldı.” Bir kadın arkadaş, “benim kıdem tazminatıma dokunmasınlar, neymiş patronlar işçilere kıdem tazminatı vermiyormuş! Madem devlet bizi düşünüyor kıdem tazminatlarının düzgün ödenmesini sağlasınlar. Hatta mümkünse bizi düşünmesinler. Bizi düşünenler tazminatların önündeki engelleri kaldırsınlar, patronlara yasal şartlar koysunlar işçilerin her koşulda tazminatını ödemelerini sağlasın devlet.” Bir başka arkadaş ise “ne güzel işte istediğimiz yerde gider çalışırız” dedi. Kadın arkadaş devam etti konuşmasına: “Arkadaş bu dünya bir

günlük değil, diyelim sen işten çıktın ya da tazminatını aldın peki başka fabrikaya girip çalışmayacak mısın? Çocuklarının geleceğidir kıdem tazminatı. Zaten bu halini ödemeyen işverenler fona devredildikten sonra öder mi? Hem bakalım kolayına iş bulacak mısın, patron primlerini düzgün ödeyecek mi, 60 yaşına kadar yaşayabilecek miyiz? 60 yaşında yüzde 25 verecek mi? Bu iş biraz ölme eşeğim ölme hikâyesine benziyor. Böyle bir yasa biz işçilerin felaketi olur. Kıdem tazminatı bizlerin iş güvencesidir. Kıdem tazminatı kalkarsa durumumuz tam bir enkaz olur. O nedenle biz işçiler kıdem tazminatına, AKP’li CHP’li ayırımına düşmeden, amasız şartsız sahip çıkmalıyız.” Bir başka işçi arkadaş da “haklısın ben istemiyorum kaldırılmasını, zaten bunun için çalışıyoruz. Bizler kıdem tazminatının fona devredilmesine karşı yapılan her eyleme katılmamız” dedi. Bu bir gelecek meselesidir. Haklarımıza, alın terimize sahip çıkalım. ■

Birlik Olduk Çay Molasını Geri Aldık!

■ Esenyurt'tan bir grup kadın işçi

Çalıştığımız fabrikada üç vardiya halinde gece gündüz çalışıyoruz. İşler çok yoğun olduğu için bizleri 16 saat mesai yapmaya zorluyorlar. Patronlar, bizleri insan yerine koymadığı için 16 saati normal görüyorlar. Onlar öyle alışmışlar ki kimin ihtiyacı olduğunu kimin borçlu olduğunu iyi biliyorlar. Birçok arkadaşımız 16 saat mesaiye bırakılıyor. Bu kadar uzun süre mesaiye kalanlar adeta insanlıktan çıkıyor. Yorgunluktan renkleri değişiyor.

16 saat mesainin içinde sadece 15 dakika çay molası veriliyordu. Müdür, “bundan sonra mesaiye kalanların 15 dakika çay molalarını kaldırdık” dedi. Biz de kendi aramızda toplanıp işbaşı yapmadan insan kaynaklarına gidip konuşalım diye karar aldık. Gündüz vardiyası olarak hep beraber insan kaynaklarına gittik. Arkadaşlarımızın birisi “var olan bir hakkımızı bizden neden almaya çalışıyorsunuz, o zaman bizleri mesaiye bırakmayın” dedi. Başka bir arkadaşımız “hayvanları bile biraz çalıştırınca otunu, suyunu veriyorlar, biraz dinlendiriyorlar” dedi. Bütün arkadaşlar bir şekilde sıkıntılarını dile getirdi. İnsan kaynakları sorumlusu sanki durumdan haberi yokmuş gibi davrandı, notlar aldı,

“biz gerekli yerle görüşürüz” dedi. Bizler evlerimize gittik. Bizden sonraki vardiya da insan kaynaklarına giderek çay molasının tekrar verilmesi için konuşmuşlar. “Madem bizlere 15 dakika çay molasını çok görüyorsanız bizleri mesaiye bırakmayın” demişler. Sonra insan kaynakları “çay molasına çıkabilirsiniz” demek zorunda kaldı.

Bizler birlikte hareket etmeseydik çay molamızı bile elimizden alacaklardı. Demek ki biz işçiler çalıştığımız fabrikalarda sorunlarımızı ancak ve ancak birlik olursak çözebiliriz. Robotların bile yağını verenler, bakımını yapanlar bizlere bir bardak çayı çok görüyorlar. Bizleri şu yasak bu yasak diye robotlaştırıp insan olduğumuzu unutamam istiyorlar, bizleri canımızdan bezdiriyorlar. Hem bizleri zorla mesaiye bırakıyorlar hem de nefes almadan çalışmamızı istiyorlar. Ama biz robot değil insanız ve birlik olup onların önümüze getirdiklerini kabul etmedik, birlik olup geri adım attırdık. Hakkımızı olanı geri aldık onların elinden. Arkadaşlarla “birlik olursak bunların her istediğini kabul etmeyiz, sorunlarımızı çözebiliriz” diye konuştuk. Bizler “gücümüz birliğimizdir” diyen işçilerin torunlarıyız, bunu bilmemiz ve ona göre davranmamız gerekir. ■

Patronların Oyununa Kanmamak İçin UİD-DER'e

■ Tuzla'dan bir grup depo işçisi

Ötomotiv yedek parça deposunda çalışan işçileriz. Pandemi sürecinde elleri rahatlayan diğer patronlar gibi çalıştığımız lojistik firmasının patronu da bu süreci fırsata çevirenlerden. Lojistik firmalarını duymuşsunuzdur, işçi sirkülasyonu çok olur. Maaşlar geç yatırılır, mesailer elden verilir, taşeron ve yevmiyeci işçi çalıştırılır, kıdem tazminatı hakkı doğmadan işçiler işten çıkarılır... Hak gaspları listesini daha da uzatabiliriz.

Haftanın yorgunluğu üzerimizde birikmiş, son saatlerimiz bitmesini beklerken müdür birlikte çalıştığımız bir arkadaşımızı odasına çağırdı. Tüm çalışanlar olarak arkadaşımızın dönmesini merak içinde bekledik. Arkadaşımız yanımıza geldiğinde ücretsiz izne çıkarıldığını öğrendik. Müdür arkadaşımıza ücretsiz izin kâğıdını imzalattıktan sonra “kendine iş bul” demiş. İşçi çıkarmak yasak olduğu için bir ay sonra işten çıkarılacak. Arkadaşımız tazminat hakkını istediğindeyse müdür işi arsızlığa vurarak, “nasıl olsa bir açığını bulur tazminatsız çıkartırız” demiş. Ayrıca ücretsiz izni arkadaşımızın kendisi istiyor gibi bir belge düzenlenmiş. Bu arkadaşımız İngilizce işletme bölümünden dereceyle mezun olmuş, İş Hukuku dersi almış olmasına rağmen çaresizlik içinde müdürün oyununa gelmişti.

Arkadaşımızın işsiz kalmasına ayrı, müdürün oyununa gelmesine ayrı üzüldük. Bu olayla birlikte bir kez daha UİD-DER'de haklarımızı ve boyun eğmemeyi öğrendiğimiz için kendimizi şanslı hissettik.

Buna benzer pek çok örneğe şahit olmuşuzdur. Bugün fona devrederek kıdem tazminatımızı elimizden almak isteyen hükümet, işçileri kandırmak için bu tip örnekleri kullanıyor. “İki gün çalışan bile kıdem tazminatı alabilecek” diyor. Bizi işten tazminatsız atmak için açığımızı arayan patronlara her türlü teşvik ve desteği veren, işten atmaları gerçekten yasaklamak yerine 1-2 ay öteleyen, yasalara uymayan patronlara komik cezalar getiren hükümet mi gerçekten iki gün çalışana kıdem tazminatı verecek? Sermaye sınıfının temsilcileri “işçiler lehine yapıyoruz” laflarını dillerinden düşürmezler ama bizlerin yararına bir yasa çıkartırlar mı? Biz mücadeleye kazanmadığımız sürece, hayır! Tazminatımıza göz diken, türlü dalavereler, oyunlar çeviren patronlara ve onların hükümetlerine güvenmiyoruz, inanmıyoruz. Biz UİD-DER'li işçiler olarak bu oyuna gelmeyeceğiz. Kıdem tazminatımız bizim iş güvencemizdir. Geçmiş işçi kuşaklarının yürüttüğü çetin mücadelenin mirası olan kıdem tazminatı hakkımızı patronlara kaptırmamak için mücadelemizi UİD-DER'le büyüteceğiz. ■

Bir Devir ve Bir İşçi Lideri: KEMAL TÜRKLER

Kemal Türkler... DİSK'in kurucusu, Maden-İş'in unutulmaz önderi... Dürüst, namuslu ve yüreği işçi sınıfından yana atan bir sendikacı... Şanlı grev ve direnişler, 15-16 Haziranlar, 1 Mayıs mitingleri, DGM direnişleri, MESS'e karşı Büyük Grevler... İşçi sınıfımızın bu topraklardaki en görkemli eylemlerinde ismi bilinen yahut bilinmeyen pek çok kahramanla birlikte onun imzası vardır. Katledilişinin 40. yıldönümünde bu büyük işçi önderini saygıyla anıyoruz.

İnanıyoruz ki Kemal Türkler'i anmak; onu, yaşadığı devirle birlikte düşünüp anlamakla anlam kazanır. Çünkü o, 1960'lı ve 1970'li yıllarda yükselen işçi sınıfı mücadelesine anlamlı katkılar koymakla birlikte, bu devir içinde şekillenmiş ve Kemal Türkler olmuştur. Onun ve mücadele arkadaşlarının sahip çıktığı değerleri bugünün işçi kuşaklarına aktarmayı, yani geçmişi geleceğe bağlamayı görev sayıyoruz.

1926'da dünyaya gözlerini açan Kemal Türkler, 1947'de İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesine kaydoldu, aynı yıl Bakırköy'deki Emayetaş fabrikasında işçi olarak çalışmaya başladı. Ekonomik güçlükler nedeniyle okulu bırakmak zorunda kalan Türkler, son nefesini verdiği ana kadar yaşamını işçi sınıfının mücadelesine vakfetti.

Günümüz sendika bürokratlarının aksine o, sınıfının çıkarları dışında çıkar gözetmedi. Hayat ve mücadele arkadaşı Sebahat ablamız, yıllar önce yaptığımız bir söyleşide ona dair şöyle diyordu: "Terzilik bilir, evin her yanını kendisi tamir ederdi. Birçok kez eve döndüğünde ceketinin olmadığını fark ederdim. Meğer ceketleri kimi işçilere veriyormuş. Döndüğünde yeni bir ceket dikmek için terzi masasında gördüm onu."

Kemal Türkler, Balıkesir Gönen'deki Maden-İş tesisi önünde, işçi çocuklarıyla beraber... İşçiler tarafından "işçi üniversitesi" tabelası asılan bu tesis, zamanında bir bataklıkta. Türkler, işçilerle birlikte önce bataklığı kurutmuş sonra da harç karıp tuğla dizmiştir. Nihayetinde işçilerin eğitim ve tatil yapabilmesi için Türkiye Maden-İş Eğitim ve Dinlenme Tesisleri kurulmuştur.

Her durumda işçilerin bir adım önünde yer almayı görev bildi Kemal Türkler... 1963'te Kavel direnişini kırmak için işçi barikatına doğru hareketlenen atlı polislerden en öndekinin önüne dikilmişti, atın yularından sıkıca tutarak "Beni ezmeden buradan mal çıkmaz!" demişti. 1969 Singer işgalinde ise bu kez tankların önüne, "cesedimi çiğnemenen işçilere dokunamazsınız" diyerek çıkmıştı.

Fotoğraf, 15-16 Haziran 1970 Büyük İşçi Direnişi sonrasında ait... İşçilerin bu görkemli eylemi nedeniyle tutuklanan Türkler, 26 Eylülde serbest kaldıktan sonra gerçekleştirdiği bir fabrika ziyaretinde... İşçiler tarafından omuzlara alınmış. Adeta bir zafer pozu! 150 bin işçiyle yollara akıp işçi sınıfının gücünü dosta düşmana göstermenin, DİSK'in kapatılmasına engel olmanın verdiği haklı bir gurur yer etmiş yüzlerde...

Kemal Türkler, 1977 1 Mayıs kürsüsünden 500 bin kişilik işçi selini selamlıyor. Türkiye'de uzun yıllar yasaklı olan 1 Mayıs'ların yeniden kitlesel bir şekilde alanlarda kutlanmasında onun ve onun liderliğindeki DİSK'in oynadığı rol oldukça önemlidir. İşçi sınıfı o yıllarda bir sınıf olduğunun bilincine varmış ve ayağa kalkmıştı. Korkuya kapılan mukteditler ise emekçi kitlelerden yükselen "devrim" haykırışını boğmak için harekete geçecekti.

Kemal Türkler 22 Temmuz 1980'de sermayenin tetikçileri tarafından öldürülmeden hemen önce, evinden çıkarken eşiyle konuşur. Metal işçilerinin grevini ziyaret edeceğini söyleyen Sebahat ablamıza; "işçilere benden selam söyle" der, son sözü bu olur. Bu selam alınmıştır ve mücadeleci işçiler 40 yıl geçmesine rağmen onu unutmamışlardır, unutmayacaklar!

ÜİD-DER İşçi Tiyatrosu Topluluğu 2009'da "Uyanıştan Başkaldırıya" oyununu sahneledi ve Türkiye'de ilk kez 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişini sahneye taşıdı. Sebahat Türkler, Kemal Türkler'i canlandıran işçi-oyuncuyla birlikte. Kavel grevçisi Hamit ağabey ile Sebahat ablamız da seyirciler arasında... Sebahat ablamız adeta "İşçi sınıfı seni unutmayacak" dediği "Kemal'ine" bakıyor. Hem eşinin yaşatılan anısı nedeniyle, hem de bir anlığına o eski günlere döndüğü için mutlu görünüyor. Hamit ağabeyi, ve yine bir Temmuz gününde, 25 Temmuz 2015'te kaybettiğimiz Sebahat ablamızı sevgiyle anıyoruz.

Kriz Emekçileri Vuruyor, Tepkiler Büyüyor!

Lübnan'da kriz büyüyor, açlık yaygınlaşıyor!

Lübnanlı işçi ve emekçiler 2019'un son günlerinde sokaklara dökülmüş, zamlara, hayat pahalılığına, yolsuzluklara, aşırı vergilere duydukları öfkeyi ortaya koymuşlardı. Eylemler haftalarca sürmüştü. Bir müddet sonra koronavirüs korkutmacası ile insanlar evlerine hapsedilmiş ancak koronavirüs yasakları döneminde bile Lübnanlı işçi ve emekçiler zaman zaman eylemler gerçekleştirmişlerdi. Lübnanlı emekçiler yine meydanlardalar; açlığa, işsizliğe mahkûm edilmelerine, yolsuzluklara, insanlara acı veren kapitalist sistemi korumaya çalışan egemenlere öfkelerini dile getiriyorlar.

Koronavirüs perdesi ile örtülmeye çalışılan ekonomik kriz Lübnan'ı ağır biçimde etkiliyor. Resmi işsizlik oranları bile %40'lara yaklaşıyor. Lübnan lirası her geçen gün daha fazla değer kaybediyor. Asgari ücret 100 doların altına düşmüş durumda. İnsanlar en temel gıda ihtiyaçlarını karşılayamaz, bebeklerine mama, bez alamaz hale geldiler. Bir parça ekmek ve yiyecek için evlerinin eşyalarını satmaya çalışıyorlar. Artık bomboş olan market reyonlarında fiyat etiketleri durmadan yükseliyor. Temmuz ayı başında 48 saat içinde 4 kişi intihar etti. Bu insanlar geride işsiz ve aç kaldıkları için ölümü tek çare olarak gördüklerini dile getiren notlar bıraktılar. Yetkililer yüzüstüce intiharların işsizlik ve açlıkla ilgisi olmadığını söylüyorlar. Ama intihar eden insanların cenazelerinde kalabalıklar toplanıyor, "intihar etmedi, aç ve işsiz bırakılarak katledildi" dövizleri taşıyor.

Lübnanlı işçi ve emekçiler mezheplere dayalı yönetimin değişmesini, yolsuzluklara son verilmesini, demokratik haklarının tanınmasını, açlık ve işsizliğin önüne geçilmesi-

ni istiyorlar. "Artık gerçekten hesaplaşma zamanı" diyorlar.

Fransa'da sağlık işçileri mücadele etti, taleplerini kabul ettirdi!

Fransa'da sağlık işçileri 16 Haziranda on binler olup meydanları doldurmuş, daha iyi ücret, sağlıkta daha fazla istihdam ve bütçe talep etmişlerdi. Çalışma koşulları ağırlaşan sağlık işçileri, haklarını meydanlara çıkararak talep ettiklerinde Macron hükümetinin saldırısıyla karşı karşıya kaldılar. Polis şiddeti devreye sokularak, işçilerin talepleri bastırılmak istendi. Ancak baskılara boyun eğmeyerek mücadeleye devam eden işçilerin direnci karşısında hükümet geri adım atmak zorunda kaldı. 7 hafta süren müzakerelerde işçiler sonunda taleplerini kabul ettirmeyi başardılar. 13 Temmuzda imzalanan anlaşmaya göre hükümet, sağlık işçileri için 8 milyar avroluk bir bütçe ayırmayı taahhüt etti. Böylece işçiler aylık ücretlerine 183 avroluk zam yaptırarak, son yılların en yüksek ücret artışını sağlamış oldular.

Hindistan maden işçilerinden grev

Hindistan'da kamuya ait CIL işletmesinin kömür madenlerinde çalışan yüz binlerce işçi 3 günlük grev gerçekleştirdi. Modi hükümetinin 42 madeni özelleştirme kararına karşı çıkan işçiler, beş sendikanın çağrısıyla 2-4 Temmuzda greve çıktılar. Çeşitli eylem ve yürüyüşler düzenleyerek hükümetin bu kararını protesto ettiler. Greve sözleşmeli ve kadrolu 500 bini aşkın işçi katılırken, 400'ü aşkın ocakta üretim durdu. İşçiler, madenlerin özelleştirilmesiyle hak kayıpları yaşayacaklarını, ücretlerin düşeceğini ve tüm çalışma koşullarının yeni şirketin kâr anlayışına göre yeniden düzenleneceğini dile getiriyorlar. Greve katılanların işten çıkarılacağı söylenerek tehdit edilmelerine rağmen yüz binlerce işçi greve katıldı. ■

Efendilerin Heykelleri Yıkılırken...

ABD’de siyah bir emekçinin öldürülmesinin ardından “nefes alamıyoruz” sloganıyla başlayan protestolar dalgalar halinde pek çok ülkeye yayıldı. Korona gereğiyle evlere kapatılan siyah beyaz, kadın erkek milyonlarca emekçi artık yeter diyerek sel olup sokaklara, meydanlara taşdı. İnsanlığı nefessiz bırakan kapitalizme karşı meydanları yeniden doldurdular. Emekçiler, ABD’den başlayarak bir zamanların anlı şanlı köle tüccarlarının ve köleciliği savunan yöneticilerin kent merkezlerindeki heykellerini birer birer yıktılar.

İngiltere’deki protestolar sırasında yıkılan Edward Colston’un heykeli bunlardan biridir. Bugünün sömürücüleri, cadde ve sokaklara adını verdikleri Colston’un kent merkezindeki heykelini göğüslerini gere gere sergiliyor, onu “hayırsever” sıfatıyla anıyorlardı. Oysa Colston, bir köle taciriydi ve aralarında çocukların da olduğu 100 bine yakın siyah Afrikalının bir mal gibi alınıp satılmasıyla servet kazanmıştı. Colston’un gemilerinde kırbaça ezilip edilen köleler ayaklanmasınlar diye zincire vuruluyordu. Açlıktan, susuzluktan ya da havasızlıktan ölen köleler ise denizlere atılıyordu. Bu nedenle köle taşıyan gemilere “ölü taşıyıcıları” adı verilmişti. Bugün Avrupa ve ABD’de yaşayan siyah insanların çok büyük kısmı o kölelerin torunlarıdır. Ve onlar tıpkı ataları gibi özgürlükleri için, onurları için mücadele etmek zorundalar. Emekçilerin utanç abidelerini yerlerde sürükleyerek nehirlere atması, bu haklı mücadelenin asla bastırılmayacağını gösteriyor. Zalimlerin asla unutulmayacağı, bir gün mutlaka tarih önünde yargılanacakları gerçeğini sergiliyor.

ABD, Belçika, İtalya, Hollanda ve diğer pek çok ülkede ırkçı generallerin, sömürgeci kralların heykellerinin yıkılmasının muazzam bir sembolik anlamı bulunuyor. Emekçiler sömürüye ve zulme karşı mücadele ettikçe değişir, değiştikçe tarihin akışını değiştirir. Böylelikle sömürü ve zulmün simgeleri birer birer yıkılır emekçiler tarafından. Toplumlar ezen ile ezilen olarak sınıflara bölündüğünden beri, egemenler sömürü sistemlerinin ezeli ve ebedi olduğunu anlattılar emekçi kitlelere. İktidarın ve gücün bir sembolü olarak yaptırıldıkları heykellerle donattılar kent merkezlerini. İşte bu heykellerin yıkılması, bir

gün sömürü düzeninin yıkılacağını müjdeliyor.

Gerçeklikleri eğip bükerek kendi tarihlerini yazan egemenler, ezilenlerin mücadelesinin kuşaktan kuşağa aktarılmasını engellemeye çalıştılar. Köle tacirlerinin ve sömürücülerin heykellerini tarihin akışına karşı bir takoz olarak kullanmak istediler. Ancak ne yaparlarsa yapsınlar, insanlığın sömürsüz bir dünya kurmasını engellemeyecekler. Köle emeğiyle zenginleşen ve kudretli bir imparatorluğa dönüşen Roma’yı hatırlayalım. Roma topraklarında zafer anıtlarını yükseltenler, tarlalarda, madenlerde çalışanlar, günümüze ulaşan tarihi eserleri inşa edenler çoğunlukla kölelerdi. Ama aynı köleler, sömürsüz bir dünya hayaliyle köleciliği ortadan kaldırmak için zulme karşı isyan etmeyi de bildiler.

Roma’nın egemenliğindeki Sicilya adasında, yiyecek ve giyecek gibi en temel ihtiyaçları dahi karşılanmayan köleler birleşip isyan ettiler. Acragas ve Enna’da isyan eden kölelerin sayısı 200 bini aşıyordu. Ada yolları isyancı kölelerin mücadelelerini ortaklaştırmasıyla denetim altına alınmıştı. Kölelerin o günkü isyanı bastırılmasa da, mavi gök kubbenin altında ve bereketli toprakların üzerindeki her şeyi paylaşma düşüncesi bastırılmadı. Kölelerin isyanları, kendilerinden önceki isyanları takip ederek ve onu da aşarak ilerledi. Yüz bin kişilik bir güce ulaşan Spartaküs liderliğindeki isyanın dönemin sömürücü egemenlerini nasıl tir tir titrettiği hafızalardan silinemedi. Zulüm ile abat olanların sonu berbat oldu. Geçmişten bugüne ne zalimler, ne firavunlar, ne imparatorlar geçti dünyamızdan. Hiçbirinin milyonlarca emekçiye zulmetme kudreti sonsuza kadar sürmedi.

Günümüzün sömürücüleri ise işçi sınıfın ürettiği zenginliğe el koyan patronlar sınıfıdır. Bugün işçiler “ölü taşıyıcılarına” bindirilerek alınıp satılmıyor, boyunlarında zincirler de yok. Ama işçiler olarak işgücümüzden başka bir şeyimiz yok; ya işgücümüzü bir meta olarak satarız ya da aç kalırız! İşte bunun adı modern ücretli köleciliktir. Bu da bir zincir ve kırbaç değil mi? Ama modern ücretli köleciliği yok edebilir, insanın insana kul köle olmadığı, özgürlük dolu bir dünya kurabiliriz. O zaman tümünden kalkacak kölelik, esaret, baskı, zulüm... Yücelecek insanlık! ■

Bir Değişim ve Direnç Öyküsü

Diren filmi bizi 1912 yılının İngiltere'sinde bir çamaşırhaneye götürür. Bu çamaşırhanede erkekler daha hafif işleri yapmaktadır, kadınlarsa daha ağır işlerde çalıştırılmaktadır. Buradaki işçilerin bazıları adeta çamaşırhanede doğmuştur ve daha küçük yaşta anneleriyle çalışmaya başlamıştır. Filmin kahramanı Maud da 7 yaşından itibaren yani kendini bildi bileli bu çamaşırhanede çalışan bir işçi kadındır. Henüz 4 yaşındayken annesini iş kazasında kaybetmiştir. Büyüyüp aynı çamaşırhanede çalışan bir işçiyle evlenmiştir. Şimdi küçük çocuğu için endişelenmekte, içten içe onun da kaderinin çamaşırhanede ölesiye çalışmak olup olmadığını merak etmektedir, paramparça elleriyle çamaşır yıkarken.

İngiltere'nin soyluları, zenginleri, patronları gösterişli, kolalı, dantelâlı elbiselerini, çamaşırlarını bu çamaşırhanedeki işçi kadınlara, çocuklara yıkatmaktadır. Ancak o kadınların, çocukların söz hakkı yoktur. O dönemde yasalar sadece erkeklere çeşitli haklar tanımaktadır. Mesele kadınların çocuklarının üzerinde hiçbir vesayet hakkı yoktur. Oy kullanma hakları yoktur. Devlet yetkilileri ve patronlar “kadınlar zaten babaları, eşleri ve kardeşleri üzerinden yeteri kadar temsil ediliyorlar” demekte, her gün gazetelerde bu yönde demeçler vermektedir.

Kadın örgütleri, tam da bu nedenle ülke genelinde çeşitli çalışmalar yürütmekte, eylemler yapmakta, kadınlara oy hakkı istemektedir. Bu örgütler tüm kadınlara ulaşmaya, her sınıftan kadını oy hakkı için harekete geçirmeye çalışmaktadır. Bir gün ustabaşı müşteriye götürmesi için Maud'a bir paket verir. Maud'un yolu o gün oy hakkı isteyen kadınlarla kesişir. Durup vitrinlere bakarak ilerlediği caddede toplanan kadınlar “oy hakkı istiyoruz” diye haykırarak eylem yapar. Maud çıkan arbedenin içinde kalır. Maud bu eylemde fabrikada yan yana çalıştığı arkadaşları Violet'i görür.

Maud hızla oradan uzaklaşır, temiz çamaşırını sahiplerine ulaştıramadan evine gider. Ertesi gün ustabaşı Violet'i geç kaldığı için azarlar. Ona böyle giderse işine son vereceğini söyler. Maud arkadaşına yardım eder. Violet Maud'a haklı bir mücadele yürüttüklerini ve kendisinin de katılması gerektiğini söyler. Ancak Maud arka-

daşına karşı çıkar. Ona yaptıklarının, eylemlerinin doğru olmadığını, yasalara saygı duymaları gerektiğini söyler. Violet ise yasaların da kadınlara, kadınların haklarına saygılı olması gerektiğini söyler.

Maud zamanla arkadaşının söylediklerini daha derinden düşünmeye, etrafında olup biten her şeyi sorgulamaya, çelişkileri daha fazla görmeye başlar. İlk başlarda adım atmaya korkar ama olaylar gelişir ve yıllarca ezilmiş, horlanmış, emeği yok sayılmış bir kadın işçi olarak Maud bu mücadeleye katılmak zorunda olduğunu anlar. Ama o sadece oy hakkı değil, kadınların evlatları üzerinde hakkı olmasını, daha yüksek ücret almasını, daha iyi çalışma koşullarına sahip olmasını, şiddetin, tacizin, tecavüzün son bulmasını, kadın ve erkek işçilerin eşit olmasını, eşit ücret almasını ve birlikte mücadele etmesini ister. Kocasını onu anlamasa da, mücadelesine karşı çıksa da o kocasına düşmanlık etmek yerine ona gerçekleri anlatmaya çalışır, desteğini ister. Ancak bu desteği göremez hatta çocuğu ondan uzaklaştırılır.

Karşı karşıya kaldığı zorluklar, baskılar çok acı verici olsa da Maud'u daha da kararlı kılar. Adaletsizlikler, haksızlıklar onu kararlı, sağlam bir kadın işçi haline getirir. Kadınlara oy hakkı mücadelesinde yer alan zengin kadınlar her adımda ikircimli davranırken, en ufak zorlukta geri adım atarken Maud kararlılıkla yoluna devam eder. O zengin kadınlar sadece oy hakkı elde etmek ve erkeklerle eşit fırsatlara sahip olmak isterken, Maud bambaşka bir dünya düşlemektedir. O tüm zorluklara rağmen, sözde mücadele arkadaşlarının ikircimli tutumlarına rağmen “düşündük ki bu hayatı yaşamamızın başka bir yolu olmalı” der ve bu yolu aramaya devam eder. Maud gibi kadınların mücadelesi sayesinde sadece oy hakkı değil pek çok hak kazanır emekçi kadınlar. Bu hakların kazanılması işçi sınıfının kadın ve erkeklerinin birlikte mücadelesiyle mümkün olmuştur. Emekçi kadın mücadele ettikçe güçlenmiş, işçi sınıfının saflarını güçlendirmiş ve yeni kuşaklara kazanımlar bırakmıştır. İşte bu nedenle emekçi kadınlar mücadeleye atılmadan hak kazanımından söz etmek mümkün değildir. Emekçi kadınlar mücadeleyle güçlenir, güçlendirir. ■

Kuşkonmaz, Sakallı Bebekler, Kuyruklu Yıldızlar...

Sakallı bebek panik yarattı

Türkiye'yi ayağa kaldıran söylenti

Cerrahpaşa Hastanesi'nde sakallı bir bebeğin doğduğu ve henüz konuşarak "Bayramın 2'nci günü kıyamet kopacak" dediği, Edirne'den Karı'a kadar yayıldı.

İstanbul'da yaşayan bir yazarın, Türkiye'de sakallı bebeklerin doğduğunu yazdığı haber, Türkiye'de büyük yankı uyandırdı. Sakallı bebeklerin doğduğunu yazdığı haber, Türkiye'de büyük yankı uyandırdı.

TAN

Sakallı bebeklerin aşkını yansıtan fotoğraf

Yaşarın New York'tan getirdiği Betty'yi ailesi izlemeyince onlar da bebek sırtlarına yerleşti

Yeni bir hayat yaşadıkları iddia edilen Yaşar, İstanbul'da ilk adımlarını atarken, bebek sırtlarına yerleşti

New York'ta doğdu

1963'te Hürriyet gazetesinde büyük sansasyon yaratan bir "haber" yayınlanır. Betty adında New Yorklu bir genç kız Türkiyeli Yaşar'a âşık olmuştur. Kızın zengin babası bu aşkı onaylamamış ve gençler Türkiye'ye kaçıp Bebek taraflarında bir gecekonduda yaşamaya başlamıştır. Gecekonduyunun üzerinde "Azparagas" yazmaktadır. Gençler gecekondularına bu adı vermiştir. Bu hikâye büyük ilgi görür, günlerce manşetlerde kalır. Haberi yapan gazeteciye Azparagas'ın anlamı sorulduğunda "bunlarda para az, gerisi gaz!" cevabını verir. Tabii kısa süre sonra haberin palavra olduğu ortaya çıkar. Meraklıları "azparagas"ın ne olduğunu araştırıp Meksika dilindeki asparagas, yani kuşkonmaz olabileceğini öğrenir ve bu tuhaf olay Türkçeye bir ifade kazandırır: Asparagas haber! Yani yalan, uydurma, sahte haber. Gerçekler ortaya çıkınca medya utanıp "asparagas" üretmekten vazgeçti sanmayın, "üretim" tam gaz devam eder!

1987'de bu defa Tan gazetesinde bir haber yayınlanır. Cerrahpaşa Hastanesinde sakallı bir bebek doğmuş, doğar doğmaz konuşup bayramın ikinci günü kıyametin kopacağını söylemiştir! Gazete, okurlarından "gerçekse bebeğin resmini yayınlasınlar, biz de kıyamete hazırlanalım" diyen mektuplar aldığı iddia eder. Ürkütücü bir çizimi bebeğin temsili resmi diye yayınlar. Kıyamet kopmaz ama resim haftalar boyunca gazetelerin ön sayfalarını doldurur ve insanların kâbusu olur. Sakallı Bebek olayından sadece bir yıl önce gündemde Halley kuyruklu yıldızı vardır. Milattan önce yaşayan insanlar tarafından bile bilinen ve bir hesaplama göre 76 yılda bir dünyadan görülebilen Halley kuyruklu yıldızı kıyametin habercisi olarak gösterilir, dehşet senaryoları çizilir. Bu durum adeta Halley'in kaderidir. Her şeyden habersiz uzayda süzülüp giden Halley, daha önce de çok kez kıyamet alameti ilan edilmiştir.

Hüseyin Rahmi Gürpınar, 1910'da Halley semaları süslerken, Kuyruklu Yıldız Altında Bir İzdivaç adlı romanını yazar. Gürpınar, romanın önsözünde şöyle der: "İnsanoğullarının korktuklarından ziyade korkmadıkları şeylerden çekiniriz. Ta vaaz verenlerden tutunuz da teknik

bilgi sahiplerine kadar insanların bilginleri de, filozofları da öbür kardeşlerini korkutma düşkünlüğünden kendilerini alamıyorlar." Gürpınar bu listeye sermaye medyasını, burjuva siyasetçileri neden eklememiş bilinmez ama bugün yaşasa herhalde eklerdi. Egemenler, korkutmadan, zihnimizi bulandırmadan, hedef şaşırtıp oyalamadan, yalanlarla körleştirmeden bizi yönetemeyeceklerini çok iyi bilirler. Bunun için bilginleri, gazetecileri ve her türlü aracı kullanırlar. Bu araçları kendi borazanları haline getirirler.

Bazılarımız "asparagas haberleri, magazin programlarını, mafya dizilerini izlemiyorum, seçici davranıyorum, sadece haber bültenlerini, tartışma programlarını takip ediyorum" diyebilir. Bu programların magazin programları gibi yalanlarla, çarpıtmalarla dolu olmadığını düşünebilir. Bu programlardan zarar değil yarar geleceğini, bilgileneneceğini zannedebilir. Ama gerçeklik öyle değildir.

Egemenler zihnimizi bulandırmak için sakallı bebek, kuyruklu yıldız yalanlarıyla yetinmiyor, çok daha fazlasını yapıyor! Mesela "emekliye müjde" haberleri yapıyor, emekli olmanın ne kadar kolaylaştığı, emeklilere bol bol ikramiye verildiği anlatılıyor, 7 milyon EYT'linin talepleri yok sayılıyor, insanlar bu taleplerin haklılığını göremez hale getiriliyor. Mesela siyasi iktidarın Suriye'deki, Libya'daki politikaları parlatılıyor ve insanlar aslında tehlikeli bir savaşa ikna ediliyor. ABD medyası da 2001'den sonra aynı yöntemlerle halkı ABD egemenlerinin Ortadoğu'ya demokrasi ve barış götürdüğüne inandırmadı mı?

Evet, "dünyaya bir kuyruklu yıldız yaklaşıyor" başlıkları atılıyor, haberi açınca öğreniyoruz ki bu kuyruklu yıldız 6 milyon kilometre ötemizden geçip gidiyor. "Uzaylılar dünyamızı ziyaret etti" başlıkları atılıyor, uzaylıların aracı diye gösterilen şeyin havaya fırlatılan lastik janti olduğu ortaya çıkıyor. Peki, yalanlar gerçekten sadece bunlardan mı ibaret? "Huylu huyundan vazgeçmez" ne de olsa. Söz konusu kapitalizm ve sermaye medyası olunca değişen bir şey olmuyor. Sürekli yalan söyleyerek ve bu yalanları en yüce hakikat katına çıkartarak emekçileri aldatıyorlar. Biz biz olalım ve "sakallı bebek" benzeri yalanlar üreten sermaye medyasına inanmayalım! ■

ABD emperyalizmi 1945'te Japonya'nın iki kentine atom bombası attı; Nagazaki ve Hiroşima yerle bir olurken, yüz binlerce insan feci bir şekilde öldü. Atom bombasından çevreye yayılan radyasyon kanser gibi ölümcül hastalıklara yol açtı. Normalde Japonya yenilmişti ama ABD, dünyaya gözdağı vermek ve tüm devletlerin üzerinde mutlak bir üstünlük kurmak için atom bombası kullanmaktan çekinmedi. Bu yıl, Nagazaki ve Hiroşima'da atom bombası kullanılmasının 75. yıldönümü. Geride bıraktığımız yıllar boyunca emperyalist ve kapitalist devletler, nükleer silah üretmeye ve nükleer santral kurmaya devam ettiler. Çünkü nükleer silahlar güç demek ve her devlet bu gücü eline geçirmek istiyor. Nükleer silahlara sahip devletler, bu silahlarla dünyadaki canlılığı ve medeniyeti birkaç kez ortadan kaldıracaklar. İnsanlığın yeryüzü cenneti kurmasına hizmet edecek bilim ve teknoloji, bu düzende kapitalist efendilerin elinde medeniyeti tehdit ediyor. İşçi Dayanışması'nın arka kapağında okuyacağınız gibi, kapitalizm kötülük üretiyor ve bu sistem yıkılmadan insanlık nefes almaz.

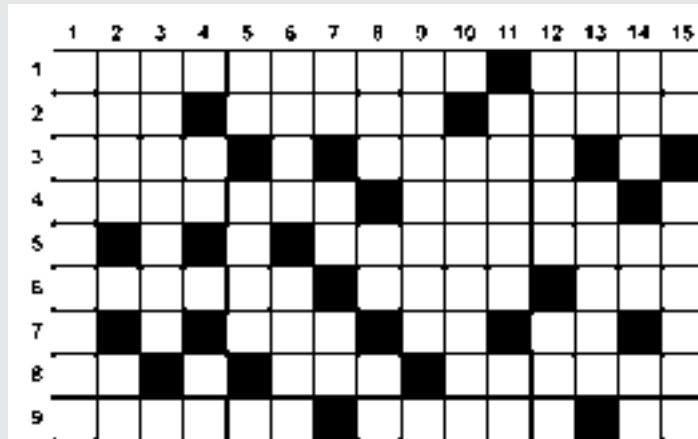
Nagazaki'de Yağmur

Yağmur volta vuruyor Nagazaki 'de, sinirli, öfkeli
Küçük kız korku içinde tutuyor elinde kör bir oyuncak bebeği
İstenmeyen bir yağmur bu, ağaçlar hoşlanmıyor ondan
Vişneler çiçekte, başlamış bile çiçek dökümü.
Külle karışık bir yağmur bu, sessiz ölümle dolu bir yağmur
Kör olmuş oyuncak bebek, küçük kız da kör olacak yarın
Zehir yapılacak bir çocuk tabutunun tahtasından
Tasa ve uzun süren kötülükten baharat yapılacak
Kötülük yağmur gibidir, kaçıp gizlenmek olanaksız ondan
Balıklar çıldırıyor, gökten yere düşüyor kuşlar
Güvercinler karga sesi çıkarmaya başlayacak birazdan
Suskun sazan balıkları birbirlerini ısırma ve ulumaya
başlayacaklar

Kır çiçekleri dişlerini geçirecek etine insanların
Hava inleyecek göğüste, yüreği emecek, kemirecek
Bu yağmur gibi kötülüğe de dayanmaya gücü yok artık
Nagazaki'nin
Senin ölmene göz yummayacağız Nagazaki!
Ey uzak, yeşil ve sakin kentlerin parklarındaki çocuklar
Bir şeye inanmak ya da inanmamak değil artık burada söz
konusu olan
En yalın anlamıyla insan yaşamıdır söz konusu olan burada
Dinsin bu yağmur, vişnelere yağmasın bir daha...

İlyas Ehrenburg (Çeviren, Atal Behramoğlu)

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

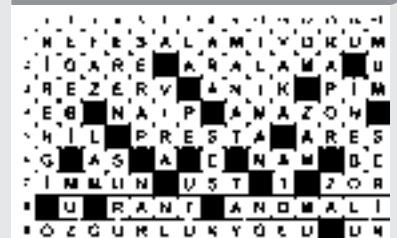
1. Sakarya Hendek'te iş cinayetinin gerçekleştiği fabrikada üretimi yapılan patlayıcı. Asıl konu, temel motif.
2. Baston. Küçük ve sevimli. Hukuk dilinde kullanılan ve kendi başına, kendiliğinden anlamına gelen sözcük.
3. Yırtılma sesi. İnsanın veya çevrenin karakterlerini, göreneklerini inceleyen, serüvenlerini anlatan, duygu ve tutkularını çözümleyen, kurmaca veya gerçek olaylara dayanan uzun edebî tür.
4. İş güvenliği için ele giyilen el giysisi. Kismet, talih, pay.
5. El emeğine ihtiyaç duymadan işi teknik araçla yapma.
6. Akran. Dikme. Yaşal!
7. At yavrusu. Vilayet. Kalayın simgesi.

8. Matematikte sabit bir sayı. Bir dolabın içine birbirine paralel olarak tutturulmuş, genellikle geniş, uzun tahta veya metal levha. Nevşehir'de bir ilçe.
9. Tutsaklık. Uyarı. Nikelin simgesi.

Yukarıdan Aşağıya

1. Bir dönem taşeronda çalışan işçilerin sorunlarıyla, son dönemde ise ödenmeyen ücretler ve hak gasparlarıyla gündeme gelen Ankara'daki üniversite.
2. Sadece kendisine ve 1'e bölünebilen sayılar. Duman lekisi.
3. Nöbetleşe çalışma, posta.
4. Boru sesi. Tümör.
5. İşaret. Bir işi yerine getirmek için verilen söz.
6. Bir iş yapılırken çıkan artık parça. Koşul.
7. Mağara. Numaranın kısaltması. Evet.
8. Kürtçede süt. Uzaklık belirten söz. Çok eskide bir tarihi anlatmak için kullanılan söz.
9. İktisat.
10. Yapılmış şeyler.
11. Gözlem. Kalsiyumun simgesi.
12. Ağla bölünmüş sahada raketle oynanan bir oyun. Gizli tutulan şey.
13. Notada durak işareti. ...yang (Kuzey Kore'nin başkenti.)
14. Yasaklama. Gösterme sıfatı. Arka karşıtı.
15. Lahza. Ehemmiyetli.

Geçen Bulmacanın Çözümü

İşçilerin Sordukları/82

İş Güvenliği Yasasına 4. Kez Erteleme Ne Anlama Geliyor?

2012 yılında İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu çıkartıldı. Bu kanun ile birlikte işyerlerinin birçoğunda iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi bulundurma zorunluluğu getirildi. Kamu kurumları ve 50'den az işçi çalıştıran işyerleri için uzman ve hekim çalıştırma zorunluluğu ise 2014 yılında başlayacaktı.

2014 yılına gelindiğinde ise **“iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin ulaşılabilirliğinin yaygınlaştırılması, arz talep dengesinin oluşturulması, rekabet ve istihdamı olumsuz etkileyecek unsurların ortadan kaldırılması amacıyla”** denerek 1 Temmuz 2016'a ertelendi. 2016 yılı geldiğinde, *“kamu kurumlarında uygulamada yaşanan sorunların giderilmesi, ekonomi açısından küçük esnafın da yer aldığı elliden az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan yaklaşık 1 milyon işyeri ve 4,2 milyon çalışanın kapsama girmesiyle, işyerlerinin kendi çalışanları arasından görevlendirmelerine imkân sağlanması açısından zaman tanınması amacıyla”* denenerek, kanun bir kez daha ertelendi, süre 1 Temmuz 2017'ye kadar uzatıldı. 2017'de ise bu sefer kanunu ertelemekle kalmadılar. 50'nin altında işçi çalıştıran az tehlikeli işyerlerinde iş güvenliği uzmanlığı görevini patronların kendisinin yapabilmesinin önünü açtılar ve yasayı 1 Temmuz 2020'ye kadar ertelediler. Hiçbir güvenlik önlemi almayan patronlar, iş güvenliği uzmanlığı görevini kendileri yaptıklarında sonuç işçiler için tam bir yıkım oluyor.

14 Temmuzda Meclise bir yasa tasarısı sunuldu. Bu yasa tasarısıyla 50'nin altında işçi çalıştıran az tehlikeli işyerleri ve kamu kurumları için iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi çalıştırma zorunluluğu 4. kez ertelendi. Bu sefer erteleme tam 3,5 yıl için! Kanunun yürürlüğe gireceği tarih 31 Aralık 2023. Hükümet ve patronlar hiçbir fırsatı kaçırmıyorlar, bu sefer de erteleme gerekçesi olarak her şeyin bahanesi, kamuflajı haline getirilen Covid-19'u gösteriyorlar. Yasa taslağının gerekçesi aynen şu şekilde: **“Yeni koronavirus (Covid-19) salgını nedeniyle eğitimlerin aksaması ve ilgili sınavların gerçekleştirilememesinden kaynaklı olarak oluşacak uzman ve hekim açıklarını önlemek adına.”** Evet, iş güvenliği uzmanlığı ve işyeri hekimliği için Mayıs ayında yapılması planlanan sınav 7 Kasım tarihine ertelenmiştir. Madem sınav ertelen-

diği için yasanın hayata geçirilmesi ertelenmek isteniyor o zaman neden yasa 2020 yılının sonuna değil de 2023 yılının sonuna erteleniyor? İşçinin güvenliğini maliyet, iş güvenliği uzmanlarını ayak bağı olarak gören patronlar ve onların temsilcisi iktidar, yasal zorunlulukları ne kadar öteleyecek o kadar kârdır anlayışıyla hareket ediyor.

Her yıl 2000'den fazla işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybediyor. Yaralanan ve sakat kalanların sayısı çok daha fazla! Bu işçilerin yaklaşık %4-5'i az tehlikeli diye geçen işyerlerinde çalışıyor. Yasanın uygulanmasında birçok sorun bulunmasına rağmen bir de durmadan ertelemelerle işçilerin sağlığına ve güvenliğine değer verilmediğini görüyoruz. Daha yakın zamanda Sakarya-Hendek'te yaşanan faciada 7 işçi ölmüştü. Patlama olmasına rağmen hiçbir önlem alınmadan kalan patlayıcı maddelerin taşınması esnasında bir kez daha patlama oldu, 3 kişi daha hayatını kaybetti. İkinci patlama ile ilgili Meclise araştırma önergesi sunuldu, AKP ve MHP'nin oyları ile önerge derhal reddedildi. Hendek'teki patlamayla birlikte iş kazaları yeniden işçilerin gündemine girmişken utanmadan kaşla göz arasında 1 Temmuzda yürürlüğe girmesi gereken iş güvenliği kanununun söz konusu maddeleri bir kez daha ertelendi.

Çalışma Bakanlığının verilerine baktığımızda şu an Türkiye genelinde 13 bin 253 A sınıfı, 18 bin 256 B sınıfı, 39 bin 281 C sınıfı iş güvenliği uzmanı ve 28 bin 980 işyeri hekimi bulunmaktadır. Her ertelemede yeterli sayıda uzman ve hekim yok deniliyor fakat birçok iş güvenliği uzmanı iş bulamıyor. Bu ne yaman çelişki! İş güvenliği uzmanlarının birçoğu OSGB bünyesinden işyerlerine atama usulüyle görevlendiriliyor. OSGB bünyesinde çalışan uzmanların geneli, 30-40 firmada birden görevlendiriliyor. Aynı anda bu kadar firmaya bakmanın imkânsız olduğunu herkes biliyor. Asıl bununla ilgili düzenlemeler yapılması, iş güvenliğini kâğıt üzerindeki formaliteden çıkartıp önlem almayan patronlara ciddi yaptırımların uygulamaya sokulması gerekirken, işçinin yaşamını zerre kadar düşünmeyen iktidar, sürekli bir erteleme politikası izliyor. 6331 sayılı kanunda açıkça iş güvenliği uzmanlarının *“rehber”* olduğu belirtilirken yaşanan kazalarda uzmanlar yargılanıyor, tutuklanıyorlar. Bu gidişat ancak işçiler örgütlenirse değişir, başka bir çözüm yolu yok! ■

Onlar Kötülüğün Vücut Bulmuş Halidir

İyilik ve kötülük, insanlığın binlerce yıldır tartıştığı temel ikilemlerden biridir. İyi ile kötünün çatışması geçmişten bugüne uzanmış, insan soyunun en eski yazılı metinlerinden, masallara, destanlara ve ezgilere kadar pek çok kaynağa konu olmuştur. Geleceğe bir vasiyet olarak bırakılan bu eserlerde iyilik kutsanmış, kötülük ise lânetlemiştir. İyilik insanlığın geleceğini, kötülük ise bu geleceği boğmaları temsil etmektedir. Zalimler, sömürücüler kötülüğün; dünden bugüne savaşların, sömürünün, ayrımcılığın olmadığı bir dünya için mücadele edenler ise iyiliğin temsilcileri olmuşlardır.

Etrafımıza bir bakalım; kötülüğün temsilcisi egemenler insanlığı karanlıkta bırakmak istiyorlar. Belki de kötülük hiçbir zaman bugünkü gibi yüceltilmedi. Üzerindeki canlılıkla birlikte dünyamız, kötülüğün ablukası altında nefes alabilmek için çırpınıp duruyor. Buna neden olan kapitalist sömürü düzenidir. **Kapitalizm, vahşi bir rekabete dayanan ve önüne kattığı her şeyi parayla alınıp satılan metalara dönüştüren bir sistemdir.** Bu sistemin efendileri yani sermaye sınıfı, gölgesini satamadığı ağacı kesmekte tereddüt etmez. Bu yüzden dünyamız, kötülük üreten bu sistemin vahşi pençeleri altında eziliyor. Mevsimler değişiyor, okyanuslar ısınıyor, buzullar eriyor ve nehirler kuruyor. Her geçen gün canlı çeşitliliği azalıyor. Her yıl 7 milyon insan hava kirliliğinden ölüyor. Kâr uğruna dünyayı yok oluşturma sürüklemek kötülük değil de nedir?

Bu düzende milyarlarca işçi üretir ama bir avuç asalak el koyar. İşçilerin iliklerine kadar sömürülmesine, işsizliğe, açlığa ve sefaletle mahkûm edilmesine dayanan bir sistemdir kapitalizm. Son süreçte yaşananlar kapitalizmin doğasını gözler önüne sermeye yetiyor. Koronavirüsle üzeri kapatılan krizle birlikte dünya çapında işsizlik oranları yeni zirveler kaydederken, dolar milyarlarca sermayelerini katladıkça katladı. 150 milyondan fazla çocuğun açlık nedeniyle ciddi boyutlarda büyüme geriliği yaşadığı ve her gün ortalama 30 bin insanın açlıktan öldüğü dünyada, bir avuç para babası zevkusefa içinde yaşıyor.

Kapitalizm, paranın yüceltildiği ama insanın yok sayıldığı, kötülüğün borusunun öttüğü bir sistemdir. Bebek mamalarına bile palm yağı, kurşun, arsenik gibi insan

sağına büyük zarar veren maddeler koyuluyor. Ne için? Elbette sermayenin bitmek tükenmek bilmeyen kâr hırsı için! **100 milyon insanın köleleştirildiği, alınıp satıldığı bir dünyada yaşıyoruz. Her yıl 2,5 milyon işçi kardeşimiz, iş güvenliği önlemlerine maliyet gözüyle bakan patronlar sınıfı yüzünden meslek hastalıklarına ve iş cinayetlerine kurban gidiyor.** Bitmedi, bitmez! Soma'da yerde tekmeleyen madenciye ceza verilirken onu tekmeleyen ödül niyetine rapor veriliyor. Daha beterini geçtiğimiz günlerde gördük: Sakarya Hendek'teki iş cinayetinin hemen sonrasında moral yemeğinde buluştu kodamanlar. Bu kibir, bu zulüm, bu kötülük nasıl açıklanabilir?

Açlığın ve türlü hastalıkların kökünü kurutmak varken, 500 bin bilim insanının ve milyonlarca işçinin savaş sanayii için çalıştırıldığı, insanlığa tam anlamıyla kâbus yaşatan bir sistemdir kapitalizm. Ortadoğu'da yoğunlaşan ama çeperini giderek genişleten emperyalist savaş sonucu koca şehirler ve hatta ülkeler yerle bir edildi. Milyonlarca insan yaşamdan koparıldı. Çok daha fazlası atalarının kök saldı topraklardan göçe zorlandı. Umut yolcularından şanslı olanlar bilmedikleri ülkelerde yaşama tutunmaya çalışırken, şanssız olanların yolculuğu denizin derinliklerinde son buldu, buluyor. Acı, hüznü, keder ve çıkışsızlık etrafımızı sarmış durumda.

Verdiğimiz örnekler buzdağının görünen kısmıdır. Kapitalizm ortalığa her geçen gün artan dozda kötülük salıyor. Ama unutmayalım ki ne iyilik ne de kötülük, sınıflardan ve sınıflar mücadelesinden azade değildir, olmaz! Bu kavramlar insanın hangi sınıfın penceresinden baktığına göre değişir. İçinde yaşadığımız sistemi tanıyıp, sorguladığımızda rahatlıkla görebiliriz ki kapitalistler, elleri bolluk ve bereket üreten işçi sınıfı için kötülüğün vücut bulmuş halidir. Yaşlanan, çürüyen ve tarihsel miadını dolduran kapitalizm bizim için tükenmez kötülük kaynağıdır. Bizler örgütlü ve sınıf bilinçli işçiler olarak kapitalizmin yarattığı dehşetli kötülüğe meydan okuyoruz. Biliyoruz ki bu sistemi ancak ve ancak örgütlenmiş işçi sınıfı yıkabilir. İnsanların iyiliğe doyduğu, mutlu ve özgür olduğu, sömürsüz, efendisiz, savaşırsız bir dünyanın kapıları ancak işçi sınıfının örgütlü mücadelesiyle aralanabilir. Çünkü bugün iyiliğin temsilcisi örgütlü işçi sınıfıdır! ■